MAATALOUS

On huonon lainvalmistelun merkki, että viranomaiset ja kansalaiset ovat epätietoisia lain soveltamisesta käytännössä. **YMPÄRISTÖLAKIMIES MINNA OJANPERÄ, MTK**

Ojitusten ilmoitusvelvollisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti

MARKKU VUORIKARI

Pellon salaojituksesta tulee ilmoittaa omaan elykeskukseen.

Vesilakiin sisältyvä ojitusten ilmoitusvelvollisuus on jätetty lakitekstissä tulkinnanvaraiseksi. Hallinto ei onnistunut tiedottamaan uudesta laista viljelijöille kunnolla.

Vuoden 2012 alusta vesilaki on edellyttänyt ilmoittamaan muusta kuin vähäisestä ojituksesta elykeskukseen. Kunnostusojituksia ilmoittaminen ei pääsääntöisesti koske.

Lain perusteluissa todetaan, että vähäinen ojitus voi kattaa vain pinta-alaltaan vähäisiä alueita. Pinta-alaa ei kuitenkaan ole hehtaarimääräisesti määritelty.

MT kysyi maan kaikilta elykeskuksilta, kuinka he vesilakia tulkitsevat, kuinka paljon ojitusilmoituksia on saapunut ja kuinka moni ilmoituksista on johtanut luvan hakemiseen aluehallintovirastosta.

Lisäksi kysyttiin, kuinka yli vuosi sitten voimaan tulleesta laista on kentälle tiedotettu.

Satakunnan elykeskusta lukuun ottamatta kaikki elykeskukset vastasivat.

Mikä on vähäinen ojitus?

Pohjois-Pohjanmaalta vastataan, että valtakunnallisessa ojitusasioita käsittelevässä toimintamalliryhmässä on toistaiseksi sovittu, ettei määritellä mitään pinta-alaa vähäiselle ojitukselle.

”Perusteluna on, että myös pinta-alaltaan pienen alueen ojitus voi aiheuttaa vahinkoa esimerkiksi suojelualueelle.”

Pohjois-Pohjanmaalla täydennyssarkaojien teko sarkaojien kunnossapidon yhteydessä katsotaan vähäiseksi ojitukseksi.

Keski-Suomi vastaa, että vähäinen ojitus tarkoittaa pinta-alan lisäksi myös vaikutuksiltaan vähäistä. Näin ollen harkintaa on tehtävä tapauskohtaisesti.

”Pinta-alaltaan pienemmästä ojituksesta voi olla joissain tapauksissa suuremmat vaikutukset kuin pinta-alaltaan suuremmasta ojituksesta.”

Esimerkkinä vähäisestä ojituksesta Keski-Suomessa on metsän kunnostusojitus, jossa ojan pituus oli 190 metriä ja pinta-ala 0,7 hehtaaria. Tätä ojitusta ei tarvinnut ilmoittaa.

Etelä-Savosta kerrotaan vähäistä ojitusta arvioitaessa huomioitavan pinta-alan lisäksi muun muassa etäisyys alapuoliseen vesistöön, korkeuserot ojitettavan alueen ja vesistön välillä sekä maalajit ojalinjalla.

”Useimmiten ojitusilmoituksen tarpeellisuus selviää jo puhelinkeskustelussa.”

Pohjois-Savosta sanotaan, että viljelijän tulee arvioida itse vähäisyyden raja. ”Ilmoitus kannattaa aina jättää, jos vesistövaikutuksia oletetaan syntyvän.”

Kainuussa on ohjattu tekemään ilmoitus myös pieneltä tuntuvista ojituksista, jottei myöhempiä seurauksia ojittajalle tulisi.

Pellolle ei ole tarvittu lupaa

Ilmoitusvelvollisuuden tarkoitus on, että elykeskus ohjaa ilmoituksen perusteella ojittajaa hakemaan tarvittaessa ojitukselle aluehallintoviraston luvan.

Ojitus vaatii vesilain mukaisen luvan, jos siitä voi aiheutua pilaantumista vesialueella tai siitä aiheutuu muu haitallinen vaikutus vesistössä, esimerkiksi liettymistä.

Yhdessäkään vastanneista elykeskuksista pelto-ojitusten ilmoitus ei ole johtanut vielä kertaakaan luvan hakemiseen aluehallintovirastosta.

Metsäojituksiin lupaa on pitänyt hakea muutaman kerran Hämeessä.

Pohjanmaalla sulfaattimaiden ojitukset voivat mahdollisesti tulla vaatimaan lupaa. Elyt sanovat pyrkivänsä näissä tapauksissa muuttamaan ojitussuunnitelmaa niin, että luvantarve poistuu.

Vaihtelua nollasta satoihin

Ojitusilmoitusten määrissä on suuria vaihteluja alueiden välillä. Todennäköisesti myös ojitusten määrissä on alueittaista vaihtelua.

Lapissa ja Pirkanmaalla ilmoituksia peltojen ojituksista ei ole tullut yhtään. Pohjois-Karjalassa ensimmäiset pelto-ojitusilmoitukset ovat tulleet tänä vuonna.

Etelä-Pohjanmaalla kerrotaan ilmoituksia tulleen satoja.

Useimmissa elyissä peltojen ojitusilmoituksia on tullut alle 10 vuodessa ja metsäojitusten ilmoituksia huomattavasti enemmän.

Ilmoituksen tekemättä jättämisestä voi tulla sakkorangaistus. Jos ojituksen vaikutukset ovat haitattomat, ei asiasta lähde poliisille tutkintapyyntöä, eikä sakkoa silloin tule.

”Niukasti tiedotettu”

Uusi vesilaki on ollut voimassa yli vuoden. Epätietoisuutta se aiheuttaa MTK:n mukaan yhä.

Etelä-Savon elykeskuksesta todetaan tiedottamisen olevan asianomaisen ministeriön tehtävä. Kainuussa valvojat ovat kertoneet maataloussihteereille, joiden oletetaan vievän asiaa viljelijöiden tiedoksi.

Pohjois-Pohjanmaalta sanotaan asiasta tiedotetun *ymparisto.fi*-sivulla. ”Enemmänkin olisi voitu tiedottaa.”

Elykeskuksista muutama on tehnyt asiasta tiedotteen tai pitänyt esitelmiä viljelijätilaisuuksissa. **TUURE KIVIRANTA**

”Viljelijöiden oikeusturva vaarassa”

MTK on huolissaan maanomistajien oikeusturvan toteutumisesta ojitusilmoitusten tulkinnassa.

”Pakka on ollut liian kauan sekaisin vesilain kanssa. Ensin pulmaksi nousivat metsäojitukset, nyt huolta herättävät pelto-ojitukset”, MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** sanoo.

MTK katsoo, että vesilakia tulkitaan epätasa-arvoisesti.

”Toimijoille pitäisi lain toimeenpanon olla selvää tasavertaisin ohjein, joiden perään olemme kyselleet. Tulkinnan rajoja ei mielestämme ensisijaisesti tule hakea oikeudesta.”

Pietola vaatii selkeitä ohjeita ja yhteisymmärrystä viranomaisten ja toimijoiden välillä paikallistasolla.

”On huonon lainvalmistelun merkki, että viranomaiset ja kansalaiset ovat epätietoisia lain soveltamisesta käytännössä”, ympäristölakimies **Minna Ojanperä** MTK:sta toteaa.

TUURE KIVIRANTA

ILMOITUSVELVOLLISUUS

Lupa tarvittaessa ilmoituksen jälkeen

Vesilakiin tuli vuoden 2012 alusta velvollisuus ilmoittaa muusta kuin vähäisestä ojituksesta elykeskukseen. **Ohjeistuksen mukaan** vähäisenä ojituksena voidaan pitää ainoastaan pinta-alaltaan pienien alueiden ojittamista, eli pienen peltolohkon salaojitusta tai pienen metsäpalstan ojitusta. **Ojan kunnossapidosta** ei tarvitse ilmoittaa silloin, kun ojalla on kunnossapitovelvoite. Kunnossapidossa tulee noudattaa alkuperäistä suunnitelmaa esimerkiksi ojasyvyyttä koskien. **Ojan kunnossapidosta** on tehtävä ilmoitus myös silloin, kun ojana käytettävä uoma on ehtinyt muuttua kokonaisuudessaan luonnontilaisen kaltaiseksi. **Ilmoitusvelvollisuuden** tarkoitus on, että elykeskus ohjaa ilmoituksen perusteella ojittajaa hakemaan tarvittaessa aluehallintoviraston luvan. **Ojitus vaatii** vesilain mukaisen luvan, jos siitä voi aiheutua pilaantumista vesialueella tai siitä aiheutuu muu haitallinen vaikutus vesistössä, esimerkiksi liettymistä. Tällöin lupaa haetaan aluehallintovirastolta.

Borealin 40 000 koeruudun kylvöurakka alkoi

Boreal Kasvinjalostuksen kokeiden kylvöt alkoivat tiistaina. Yhteensä Borealilla kylvetään vuosittain noin 40 000 koeruutua ja tänäkin vuonna määrä on samaa luokkaa, Borealin koetoimintapäällikkö **Mika Hyövelä** kertoo.

Tiistaina työt käynnistettiin Inkoon Västankvarnissa kauralla ja ohralla.

”Kylvöt alkoivat melko normaaliin aikaan. Monena vuonna kokeiden kylvöt ovat alkaneet juuri äitienpäiväviikolla.”

Inkoo on Borealin Suomen koepaikoista eteläisin. Yhteensä kokeita on yli kymmenellä paikkakunnalla eri puolilla maata. Pohjoisin koepaikka on tänä vuonna Oulun seudulla.

Lisäksi muutamia koepaikkoja on ulkomailla.

Inkoon jälkeen seuraavina kylvettäväksi tulevat Hyövelän arvion mukaan Varsinais-Suomen ja Jokioisten seudun kokeet.

Borealin jalostusohjelmissa on yhteensä 19 kasvilajia. Lisäksi monen lajin jalostusohjelma jakautuu vielä osaohjelmiin esimerkiksi kasvuajan ja käyttötarkoituksen mukaan.

Eniten kylvetään kevätviljojen koeruutuja.

Kokeissa testataan jalostusmateriaalin menestymistä erilaisissa oloissa.

Kasvukauden aikana jalostajat tekevät koeruuduilla havaintoja ja valitsevat jatkoon parhaat jalostuslinjat. Karsintaa tehdään muun muassa satoisuuden, kasvuajan sekä laon- ja tautiherkkyyden perusteella.

Talvehtivien kasvien kuten nurmien sekä syysviljojen ja -öljykasvien talvehtimishavaintoja on tehty huhtikuun lopulta alkaen eri koepaikoilla.

Hyövilän mukaan jalostuslinjojen välillä on viime talven jäljiltä selviä eroja talvehtimisessa. Havaintojen perusteella heikoimmin talvea kestävät linjat karsiutuvat.

SATU LEHTONEN

Syysviljat talvehtineet vaihtelevasti

Syysviljat ovat talvehtineet varsin vaihtelevasti, Vilja-alan yhteistyöryhmän (VYR) kylvöseuranta kertoo.

VYR seuraa kylvöjen edistymistä viikoittain asiantuntijaraadin avulla. Raatilaisina on muun muassa keskusliikkeiden, viljakaupan sekä tuottaja- ja neuvontajärjestöjen edustajia.

Tuore katsaus julkaistaan VYR:n verkkosivuilla keskiviikkoisin.

Asiantuntijaraatilaisista kaksi kolmasosaa arvioi syysviljojen talvehtineen kohtalaisesti. Muutama vastaaja arvioi kasvustojen talvehtineen alueellaan hyvin ja muutama huonosti tai erittäin huonosti.

Syysviljojen talvehtimista on märän syksyn ohella haitannut se, että joillakin alueilla lumipeite tuli ennen maan routaantumista.

Pitkäaikainen lumipeite antoi suuressa osassa maata kuitenkin kasvustoille suojan talven pakkassäiltä.

Syysviljojen viljelyala jäi varsin pieneksi sateisen syksyn vuoksi. Syysvehnää kylvettiin Tiken mukaan 20 000 hehtaaria ja syysruista 14 000 hehtaaria.

SATU LEHTONEN

ISKU 85 VUOTTA
ISKUN TEHTAALLA LAHDESSA PE-LA
85 V. MARKKINAT JA HUUTOKAUPPA
PERJANTAINA 10.5. KLO 9-19
LAUANTAINA 11.5. KLO 9-15
- HERNEROKKAA KLO 10-14
• 1000:LLE ENSIMMÄISELLE/PÄIVÄ
- TEHDASKIERROKSET
• TULE TUTUSTUMAAN TEHTAASEEN, PAIKALLA TEHTAAN ASIANTUNTIJAT
- ILMAPALLOJA
- MATKALAHJAKORTIN ARVONTA
• VOIT VOITTAA 500 € AURINKOMATKOJEN MATKALAHJAKORTIN!
- KESÄKALUSTEITA
• TULE VALITSEMAAN SUOMEN LAADUKKAIMMASTA VALIKOIMASTA OMAT KALUSTEESI!
- TEHTAANMYYMÄLÄ
• HUONEKALUJEN KOMPONENTTEJA, HYLLYJÄ, TYÖPÖYTIÄ JA -TUOLEJA.. TULE TEKEMÄÄN LÖYTÖJÄ!
- HUIPPULAATUA SUORAAN TEHTAALTA
• OTA PERÄKÄRRY MUKAAN, SAAT TAVARAT HETI MUKAASI!
HUUTOKAUPPA LAUANTAINA KLO 11-15
HUUTOKAUPASSA MM. höyläpenkkejä, metallisia pöytiä, pakkauskoneita, pumppukärryjä, kodinkoneita, metallihäkkejä, kankaita, sohvia, senkkejä, lepotuoleja..
KATSO KOKO LISTA TUOTTEISTA: www.isku.fi/huutokauppa

MEKLARINA "HUUTOKAUPPAKEISARI" AKI PALSANMÄKI
4000 M² TEHTAAN SUURMYYMÄLÄSTÄ:
• SOHVIA ALK. 90 €
• TUOLEJA ALK. 10 €
• SISUSTUSTUOT. ALK. 1 €
• MATTOJA ALK. 7 €
• SÄNKYJÄ ALK. 149 €
• VERHOILLUT SOHVAPENKIT ALK. 129 €
kotiin - keittiöön - työpaikalle
ISKU
ISKUN TEHDAS LAHTI Mukkulankatu 19, TERVETULOA KAUPOILLE PE 9-19, LA 9-15, www.isku.fi